

Andrzej Marcinkowski

Pytania i odpowiedzi prawne

Palestra 41/7-8(475-476), 66

1997

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Andrzej Marcinkowski

**Czy o zasądzeniu kosztów procesu decydują
wyłącznie przepisy proceduralne?**

Słusznie podkreślono w uzasadnieniu pytania, że wydłużający się czas rozpoznawania przez sądy spraw cywilnych, utrzymujące się zjawisko spadku wartości pieniądza, jak również niesprawność postępowania egzekucyjnego powodują, że zasądzone koszty procesu deprecjonują się. Powstaje wskutek tych zjawisk nierównowaga kosztem wierzyciela uprawnionego do ściągnięcia zasądzonych kosztów procesu, premiująca natomiast dłużnika, który nie reguluje tych kosztów bezpośrednio po powstaniu tytułu egzekucyjnego.

Trudno odmówić trafności tym spostrzeżeniom, jednakże w obecnie obowiązującym stanie prawnym nie można dostrzec skutecznych środków zaradczych.

Brzmienie art. 108 i art. 109 k.p.c. nie dopuszcza bowiem interpretacji zezwalającej na dochodzenie zwrotu kosztów procesu w jakimkolwiek innym postępowaniu.

Już w uchwale z dnia 14 maja 1965 r. III CO 73/64 (ogł. OSNCP 1966 z. 7–8, poz. 108) Sąd Najwyższy stwierdził, że nie jest możliwe dochodzenie zwrotu kosztów postępowania spadkowego w drodze odrębnego powództwa. Natomiast w uchwale z dnia 10 lutego 1995 r. III CZP 8/95 (ogł. OSNC z. 6 poz. 88) Sąd Najwyższy wykluczył zastosowanie reguły waloryzacyjnej z art. 358¹ § 3 k.c. w stosunku do zobowiązań wynikających z prawomocnego rozstrzygnięcia o kosztach procesu cywilnego. Podobnie w uchwale z dnia 31 stycznia 1996 r. III CZP 1/96 (ogł. OSNC 1996 z. 4 poz. 57) wykluczono zasądzenie odsetek za opóźnienie wykonania zobowiązania pieniężnego z prawomocnego rozstrzygnięcia o kosztach procesu cywilnego. W wyroku z dnia 12 grudnia 1996 r. I CKU 40/96 (ogł. OSNC 1997 z. 5 poz. 52) Sąd Najwyższy wskazał, że jedyną podstawą rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów procesu cywilnego są przepisy proceduralne, a więc art. 98 i nast. k.p.c., z wyłączeniem przepisów prawa materialnego.

Wydaje się przeto, że w obecnie obowiązującym stanie prawnym nie istnieją możliwości przeciwstawienia się negatywnym skutkom zjawisk, które przytoczył pytający. Pozostaje tylko zgłoszenie postulatu, aby przy kolejnej reformie kodeksu postępowania cywilnego ustawodawca zechciał dostrzec potrzebę poprawienia wadliwego uregulowania.